

അനുഭവം

ഡോ. അസീസ് തരൂവണ

മറ്റുത്ത് ഒരു ചാവളപ്പുട്ടി കിടക്കുന്നു. 80 വയസ്സ് തോന്നിപ്പിക്കുന്ന ഒരു വൃദ്ധയും രണ്ടു കുട്ടികളും കോലായയിൽ ഇരിക്കുന്നു. മുഖത്തു വിശപ്പും ദുഃഖവും. ആരും ഒന്നും പറയുകയോ ചോദിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. എല്ലാവരും ആരെയോ കാത്തിരിക്കുന്നതുപോലെ. കൂട്ടത്തിൽ എങ്ങാൻപത് വയസ് തോന്നിപ്പിക്കുന്ന കുട്ടി ഇടയ്ക്ക് അകത്തു പോവുകയും വരികയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്.

കോലിക്കറ്റ് സർവകലാശാലയിൽ ഡോ. എ. സുബ്ബുവിനു കീഴിൽ ഗവേഷണ വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്ന കാലം. വാണാട് മില്ലയിലെ ആറിവാസികൾക്കിടയിലും മറ്റും നിലനിൽക്കുന്ന ഇതിഹാസ കഥാ സ്വാമീനത്തെയ്തിനെയും ഏറ്റെടുത്ത് ഗവേഷണം പുസ്തകങ്ങളിൽ നിന്നും ആറിവാസികൾക്കിടയിലേക്ക് ഇറങ്ങിപ്പോകുന്ന വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കലായിരുന്നു ആ ഗവേഷണത്തിന്റെ ഭാഗം. നമ്മുടെ സർവ്വകലാശാലയിലുള്ള കീഴ്നിലയിൽ ആറിവാസികൾ നയിക്കുന്നതെന്നും നമ്മുടെ ചിന്തകൾ പോലും കഴിയാത്ത അന്യരവ ഹോകമാണ് ആറിവാസികളുടെതെന്നും ബോധ്യപ്പെടുത്തിയ നിരവധി സാമ്പത്തിക അടയാളങ്ങൾ ഞാൻ ശേഖരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഗവേഷണവേദത്തിൽ ബന്ധപ്പെട്ട ചില വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുവാനായി തിരുവല്ലയിലെ ഒരു ഗ്രാമത്തിൽ പോയതായിരുന്നു. വൈകുന്നേരം നാലുമണിയായിരുന്നില്ലേ. കൂട്ടാനകളും മറ്റും കൂടുമുഗങ്ങളും ഇറങ്ങുന്ന പ്രദേശമാണ്. നേരിയ മഴയുമുണ്ട്. കോടമണ്ണും, കൊടയിൽ കൂട്ടമുല്ലും മഴ കൊള്ളാത്തതിനാൽ വാലിൽകൊമ്പിൽ കണ്ടുപുല്ലുമാത്രം ഒരു അടയാളമായി കയറിനിന്നു. മറ്റുത്ത് ഒരു ചാവളപ്പുട്ടി കിടക്കുന്നു.

80 വയസ്സ് തോന്നിപ്പിക്കുന്ന ഒരു വൃദ്ധയും രണ്ടു കുട്ടികളും കോലായയിൽ ഇരിക്കുന്നു. മുഖത്തു വിശപ്പും ദുഃഖവും. ആരും ഒന്നും പറയുകയോ ചോദിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. എല്ലാവരും ആരെയോ കാത്തിരിക്കുന്നതുപോലെ. കൂട്ടത്തിൽ എങ്ങാൻപത് വയസ് തോന്നിപ്പിക്കുന്ന കുട്ടി ഇടയ്ക്ക് അകത്തു പോവുകയും വരികയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ദുഃഖം തുടരുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ദുഃഖം തുടരുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ദുഃഖം തുടരുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്.

മരണം ഉറങ്ങുന്ന കുട്ടിയിൽ

പെട്ടെന്ന് എല്ലാവരിലും ഭാവമുരുട്ടാറും സംഭവിക്കുന്നതായി കണ്ടു. വാലിൽകൊമ്പിൽ കോലായയിലെ ആറിവാസികൾക്കിടയിലും മറ്റും നിലനിൽക്കുന്ന ഇതിഹാസ കഥാ സ്വാമീനത്തെയ്തിനെയും ഏറ്റെടുത്ത് ഗവേഷണം പുസ്തകങ്ങളിൽ നിന്നും ആറിവാസികൾക്കിടയിലേക്ക് ഇറങ്ങിപ്പോകുന്ന വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കലായിരുന്നു ആ ഗവേഷണത്തിന്റെ ഭാഗം. നമ്മുടെ സർവ്വകലാശാലയിലുള്ള കീഴ്നിലയിൽ ആറിവാസികൾ നയിക്കുന്നതെന്നും നമ്മുടെ ചിന്തകൾ പോലും കഴിയാത്ത അന്യരവ ഹോകമാണ് ആറിവാസികളുടെതെന്നും ബോധ്യപ്പെടുത്തിയ നിരവധി സാമ്പത്തിക അടയാളങ്ങൾ ഞാൻ ശേഖരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പെട്ടെന്ന് എല്ലാവരിലും ഭാവമുരുട്ടാറും സംഭവിക്കുന്നതായി കണ്ടു. വാലിൽകൊമ്പിൽ കോലായയിലെ ആറിവാസികൾക്കിടയിലും മറ്റും നിലനിൽക്കുന്ന ഇതിഹാസ കഥാ സ്വാമീനത്തെയ്തിനെയും ഏറ്റെടുത്ത് ഗവേഷണം പുസ്തകങ്ങളിൽ നിന്നും ആറിവാസികൾക്കിടയിലേക്ക് ഇറങ്ങിപ്പോകുന്ന വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കലായിരുന്നു ആ ഗവേഷണത്തിന്റെ ഭാഗം. നമ്മുടെ സർവ്വകലാശാലയിലുള്ള കീഴ്നിലയിൽ ആറിവാസികൾ നയിക്കുന്നതെന്നും നമ്മുടെ ചിന്തകൾ പോലും കഴിയാത്ത അന്യരവ ഹോകമാണ് ആറിവാസികളുടെതെന്നും ബോധ്യപ്പെടുത്തിയ നിരവധി സാമ്പത്തിക അടയാളങ്ങൾ ഞാൻ ശേഖരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കുറച്ചുനേരം അകത്തുനിന്നു തെങ്ങിക്കുട്ടിയിൽ കെട്ടു വൃദ്ധ പുറത്തേക്കു വന്ന്, മുൻകൈ കൂട്ടിയതാണ് എന്തോ പറഞ്ഞു. കുട്ടി പുറത്തേക്ക് ഓടി. മഴയത്തുള്ള അവന്റെ മാടം ഞാൻ നോക്കിനിന്നു. മഴ പെയ്യുന്നത് അവർ അറിയാതെപ്പോയിരുന്നില്ല. ഈ മഴയത്ത് എന്തോ മറ്റൊരു അവർ ഇറങ്ങിപ്പോയിയോ? അപ്പോൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പുറത്തേക്കു പോയ കുട്ടിയോടൊപ്പം ഒരു വൃദ്ധയും തുറന്നു വെച്ചിട്ടുള്ള അടയാളങ്ങൾ വന്നു. അവർ എന്നെ അടിച്ചു.

പെട്ടെന്ന് എല്ലാവരിലും ഭാവമുരുട്ടാറും സംഭവിക്കുന്നതായി കണ്ടു. വാലിൽകൊമ്പിൽ കോലായയിലെ ആറിവാസികൾക്കിടയിലും മറ്റും നിലനിൽക്കുന്ന ഇതിഹാസ കഥാ സ്വാമീനത്തെയ്തിനെയും ഏറ്റെടുത്ത് ഗവേഷണം പുസ്തകങ്ങളിൽ നിന്നും ആറിവാസികൾക്കിടയിലേക്ക് ഇറങ്ങിപ്പോകുന്ന വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കലായിരുന്നു ആ ഗവേഷണത്തിന്റെ ഭാഗം. നമ്മുടെ സർവ്വകലാശാലയിലുള്ള കീഴ്നിലയിൽ ആറിവാസികൾ നയിക്കുന്നതെന്നും നമ്മുടെ ചിന്തകൾ പോലും കഴിയാത്ത അന്യരവ ഹോകമാണ് ആറിവാസികളുടെതെന്നും ബോധ്യപ്പെടുത്തിയ നിരവധി സാമ്പത്തിക അടയാളങ്ങൾ ഞാൻ ശേഖരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പെട്ടെന്ന് എല്ലാവരിലും ഭാവമുരുട്ടാറും സംഭവിക്കുന്നതായി കണ്ടു. വാലിൽകൊമ്പിൽ കോലായയിലെ ആറിവാസികൾക്കിടയിലും മറ്റും നിലനിൽക്കുന്ന ഇതിഹാസ കഥാ സ്വാമീനത്തെയ്തിനെയും ഏറ്റെടുത്ത് ഗവേഷണം പുസ്തകങ്ങളിൽ നിന്നും ആറിവാസികൾക്കിടയിലേക്ക് ഇറങ്ങിപ്പോകുന്ന വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കലായിരുന്നു ആ ഗവേഷണത്തിന്റെ ഭാഗം. നമ്മുടെ സർവ്വകലാശാലയിലുള്ള കീഴ്നിലയിൽ ആറിവാസികൾ നയിക്കുന്നതെന്നും നമ്മുടെ ചിന്തകൾ പോലും കഴിയാത്ത അന്യരവ ഹോകമാണ് ആറിവാസികളുടെതെന്നും ബോധ്യപ്പെടുത്തിയ നിരവധി സാമ്പത്തിക അടയാളങ്ങൾ ഞാൻ ശേഖരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പെട്ടെന്ന് എല്ലാവരിലും ഭാവമുരുട്ടാറും സംഭവിക്കുന്നതായി കണ്ടു. വാലിൽകൊമ്പിൽ കോലായയിലെ ആറിവാസികൾക്കിടയിലും മറ്റും നിലനിൽക്കുന്ന ഇതിഹാസ കഥാ സ്വാമീനത്തെയ്തിനെയും ഏറ്റെടുത്ത് ഗവേഷണം പുസ്തകങ്ങളിൽ നിന്നും ആറിവാസികൾക്കിടയിലേക്ക് ഇറങ്ങിപ്പോകുന്ന വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കലായിരുന്നു ആ ഗവേഷണത്തിന്റെ ഭാഗം. നമ്മുടെ സർവ്വകലാശാലയിലുള്ള കീഴ്നിലയിൽ ആറിവാസികൾ നയിക്കുന്നതെന്നും നമ്മുടെ ചിന്തകൾ പോലും കഴിയാത്ത അന്യരവ ഹോകമാണ് ആറിവാസികളുടെതെന്നും ബോധ്യപ്പെടുത്തിയ നിരവധി സാമ്പത്തിക അടയാളങ്ങൾ ഞാൻ ശേഖരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അരുൺ കാഞ്ചെ

വിവ: അസീസ് തരുവണ

ഞാനേത് ഭാഷ സംസാരിക്കണം?

നിരപ്പറ്റ നിലത്ത് ഏങ്ങി വലിഞ്ഞു നടക്കുന്ന എന്റെ മുത്തച്ഛൻ എന്റെ മെയ്യിലെ സ്ഥിരവാസി കുലപാരമ്പര്യം പുറത്തേറ്റി എന്നോടലറുന്നു: എടാ പുലയാടി മോനേ, നമ്മൾ പറയുമ്പോലെ പറ പറഞ്ഞത് കേൾക്ക്.

വേദങ്ങളിലൂടെ തപ്പിത്തടഞ്ഞ് പോകുമ്പോൾ നെയ്യിന്റെ മെഴുക്കു പറ്റിയ കുടുമയോടെ എന്റെ ബ്രാഹ്മണ ഗുരു ശാസിക്കുന്നു: വക ശിരോമണി, ഭാഷാ ശുദ്ധി ദീക്ഷിക്ക്...

ഇപ്പോൾ ഞാൻ നിങ്ങളോട് ചോദിക്കുകയാണ് ഞാനേത് ഭാഷ സംസാരിക്കണം ?

അരുൺ കാഞ്ചെ (1953-2009)

മഹാരാഷ്ട്രയിൽ ജനിച്ചു. മറാഠി എഴുത്തു കാരനും ദലിത് ആക്ടിവിസ്റ്റും. രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തകൻ കൂടിയായിരുന്ന അദ്ദേഹം ജനതാദളിന്റെ ദേശീയ ജനസെക്രട്ടറിയായിരുന്നു.

രാമായണത്തിന്റെ അവകാശികൾ

ഡോ. എം എം ബഷീർ 'മാതൃഭൂമി' ദിനപത്രത്തിലെഴുതിയ 'രാമായണം ജീവിത സാരമാകൂ' എന്ന ലേഖന പരമ്പരക്കെതിരെ ചിയ്യേ എന്ന് നയം പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ആ പത്രത്തിന്റെ എഡിറ്റർ ഓഫീസിലേക്ക് ഫോൺ വിളിച്ച് ഭീഷണിയുടെ സരത്തിൽ സംസാരിക്കുന്നതിന്റെ ശബ്ദരേഖ കേട്ടത് 'റെറ്റേഴ്സ് ഹൗസ്' എന്ന വാട്സ്ആപ്പ് ഗ്രൂപ്പിൽ നിന്നാണ്. അതിനു മുമ്പ് മാതൃഭൂമി ഓഫീസ് പരിസരത്ത് ഹനുമാൻ സേനയുടെ ഭീഷണി പോസ്റ്ററുകൾ കണ്ടിരുന്നെങ്കിലും അവരുന്നയിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ വ്യക്തമായിരുന്നില്ല.

വാൽമീകി അവതരിപ്പിക്കുന്ന മറ്റൊരു പുരാണകാവ്യമാണ് രാമായണം. അതിലൂടെ ശ്രീരാമനെപ്പറ്റിയാണ് എം എം ബഷീർ എഴുതിയത്. ഇതാകട്ടെ അനേകം തവണ 'മാതൃഭൂമി' പത്രത്തിൽ തന്നെ കർക്കിടക മാസത്തിൽ പരമ്പരയായി വന്നിട്ടുള്ള കാര്യമാണ്. വാൽമീകി രാമായണത്തെ പഠനവിധേയമാക്കിയിട്ടുള്ള നിരവധി ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ആവർത്തിച്ച യാഥാർത്ഥ്യമാണ്. കൂട്ടുകുഴിഞ്ഞ മാതൃഭൂമിയും ജി എൻ പിള്ളയുടെയും ഈ വിഷയത്തിലുള്ള പഠനങ്ങൾ നമ്മുടെ കലാലയങ്ങളിൽ പോലും ഇറപ്പാഴും പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതുമാണ്.

ഹിന്ദുത്വ തീവ്രവാദികളുടെ രാമായണ സംബന്ധമായ അലഞ്ഞ എത്രമേൽ ഭീകരമാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നതാണ് ഭീഷണി ഫോൺ വിളിയിലെ വാക്കുകൾ. രാമായണം ഹൈന്ദവമാണ്; അതിനെക്കുറിച്ച് എഴുതാനും പറയാനും ഹിന്ദുവിന് മാത്രമേ അധികാരമുള്ളൂ, എന്ന സങ്കുചിത വാദമാണ് അവർ മുന്നോട്ടു വെക്കുന്നതിൽ പ്രധാനം. ഇന്ത്യയിൽ സവർണ, ബ്രാഹ്മണിക്കൽ രാമായണ പഠനത്തോടൊപ്പം ഹൈന്ദവ, ബുദ്ധ, മുസ്ലിം, ദളിത്, ആദിവാസി, സ്ത്രീപക്ഷ പഠനങ്ങളും നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട് എന്ന യാഥാർത്ഥ്യം താഴ്ന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിന് ഇതിനു പിന്നിലുണ്ട്. ദീർഘകാലം എഴുത്തച്ഛന്റെ ആധ്യാത്മ രാമായണം അടക്കമുള്ള കൃതികൾ പഠിപ്പിക്കുകയും സംസ്കൃതം സബ് ആയി പഠിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ള ഡോ. എം എം ബഷീറിന് സംസ്കൃതവും രാമായണവും അറിയില്ല എന്ന

ഡോ. അരീസ് നൗവണ്
azeeztharunna@gmail.com

ഹിന്ദുക്കളല്ലാത്തവർ രാമായണത്തെപ്പറ്റി പറയാരുതെന്ന സങ്കുചിത വാദം അംഗീകരിച്ചാൽ രാമായണ സംബന്ധമായ 70 ശതമാനം പഠനങ്ങളും റദ്ദ് ചെയ്യേണ്ടിവരും. രാമായണത്തെപ്പറ്റി ഏറ്റവും മികച്ച പഠനങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടുള്ളത് വിദേശീയരാണ്. രാമകഥ സംബന്ധമായ എൻസൈക്ലോപീഡിയ എന്നു വിശേഷിപ്പിക്കാവുന്ന 'രാമകഥ: ഉത്ഭവവും വളർച്ചയും' എന്ന ഗവേഷണ ഗ്രന്ഥം രചിച്ചത് ഫാദർ കാമിൽ ബുൽക്കെയാണ്. അദ്ദേഹം ബെൽജിയം സമുദായം ക്രിസ്തീയ പുരോഹിതനാണ്. 1974ൽ ഇന്ത്യ ഗവൺമെന്റ് പത്മഭൂഷൺ നൽകി ആദരിക്കുകയുണ്ടായി. ഇന്ന് ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന രാമായണ ഗവേഷകരിൽ ഏറ്റവും പ്രമുഖനാണ് അമേരിക്കക്കാരനായ പൗളാ റിച്ചമണ്ട്. അവരും ക്രിസ്ത്യാനികളാണ്. രാമായണത്തെപ്പറ്റി ആഴ്ചയ്ക്കു പഠനം നടത്തിയിട്ടുള്ള എ വെബർ, എച്ച് യാക്കോബി, ഗ്ലോസ്, ജി ഗോരേസിയോ, എ ബി കീഫ്, ഗ്രീൻസൻ, ഡേവിഡ്, സി ഡബ്ലിയു ഗാർനർ, ജോൺ ആർ ഫ്രാൻസിസ്കോ തുടങ്ങി ഉപനിഷത്തുകളെപ്പറ്റി പഠിക്കുകയും അവ ഇംഗ്ലീഷിലേക്ക് പരിഭാഷപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്ത മാക്സ്മുളർ വരെയുള്ള അനേകം പണ്ഡിതന്മാരുടെ പഠനഗ്രന്ഥങ്ങളെ എന്ത് ചെയ്യും?

ഹനുമാൻ സേനക്കാരുടെ വാദം കൗതുകകരമാണ്. സംസ്കൃതം പഠിച്ചാലേ രാമായണം മനസ്സിലാക്കൂ എന്ന വികല്പ വശബ്ദം വാദവും ഭീഷണിഫോൺ വിളിയിലുണ്ട്. ഇന്ത്യയിൽ ഹൈന്ദവ രാമായണം മാത്രമല്ലുള്ളതെന്നും അനേകം രാമായണങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നും അവയെല്ലാം ഏഴുതപ്പെട്ടത് സംസ്കൃതത്തിൽ മാത്രമല്ലെന്നും സർവ്വപരിവർത്തകൾ മനസ്സിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്. വാൽമീകി രാമായണം സംസ്കൃതത്തിലും ബുദ്ധമത സന്ദർഭങ്ങളുടെ രാമായണം ബൗദ്ധ ഭരതമലാതകം, അർജ്ജുന ഭാരതകം തുടങ്ങിയവ പാലി ഭാഷയിലും ഭജനമതസ്ഥരുടെ രാമായണമായ വിമലാസുരി രചിച്ച 'പുലമ പരിയം' പ്രാകൃതത്തിലുമാണ് രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. ഇന്ത്യയിൽ ഒരു കാലത്തും ഹൈന്ദവ പഠനമായിട്ടില്ല രാമായണ കഥ നിലനിന്നിട്ടുള്ളത്. വാൽമീകി രാമായണം പോലും ഗൗ

രീയത്, ഭാഷിണാത്യാം, പശ്ചിമോത്തരീയം എന്നിങ്ങനെ മൂന്ന് പാഠങ്ങളായിട്ടാണ് ഇന്ത്യയിൽ നിലനിൽക്കുന്നത്. ദക്ഷിണാത്യപാഠവും ഗൗരീയ പാഠവും താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ ശ്ലോകങ്ങളുടെ സാമ്യം മൂന്നിലൊന്ന് മാത്രമേ ഓരോന്നിലും ഒരേ പാഠത്തിൽ കാണപ്പെടുന്നുള്ളൂ. മൂന്ന് പാഠങ്ങളിലും ലഭ്യമാകുന്ന ശ്ലോകങ്ങളുടെ തുപാ തന്നെ ഒതുപോലെയാലൂ.

ഹിന്ദുക്കളല്ലാത്തവർ രാമായണത്തെപ്പറ്റി പറയാരുതെന്ന സങ്കുചിത വാദം അംഗീകരിച്ചാൽ രാമായണ സംബന്ധമായ 70 ശതമാനം പഠനങ്ങളും റദ്ദ് ചെയ്യേണ്ടിവരും. രാമായണത്തെപ്പറ്റി ഏറ്റവും മികച്ച പഠനങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടുള്ളത് വിദേശീയരാണ്. രാമകഥ സംബന്ധമായ എൻസൈക്ലോപീഡിയ എന്നു വിശേഷിപ്പിക്കാവുന്ന 'രാമകഥ: ഉത്ഭവവും വളർച്ചയും' എന്ന ഗവേഷണ ഗ്രന്ഥം രചിച്ചത് ഫാദർ കാമിൽ ബുൽക്കെയാണ്. അദ്ദേഹം ബെൽജിയം സമുദായം ക്രിസ്തീയ പുരോഹിതനാണ്. 1974ൽ ഇന്ത്യ ഗവൺമെന്റ് പത്മഭൂഷൺ നൽകി ആദരിക്കുകയുണ്ടായി. ഇന്ന് ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന രാമായണ ഗവേഷകരിൽ ഏറ്റവും പ്രമുഖനാണ് അമേരിക്കക്കാരനായ പൗളാ റിച്ചമണ്ട്. അവരും ക്രിസ്ത്യാനികളാണ്. രാമായണത്തെപ്പറ്റി ആഴ്ചയ്ക്കു പഠനം നടത്തിയിട്ടുള്ള എ വെബർ, എച്ച് യാക്കോബി, ഗ്ലോസ്, ജി ഗോരേസിയോ, എ ബി കീഫ്, ഗ്രീൻസൻ, ഡേവിഡ്, സി ഡബ്ലിയു ഗാർനർ, ജോൺ ആർ ഫ്രാൻസിസ്കോ തുടങ്ങി ഉപനിഷത്തുകളെപ്പറ്റി പഠിക്കുകയും അവ ഇംഗ്ലീഷിലേക്ക് പരിഭാഷപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്ത മാക്സ്മുളർ വരെയുള്ള അനേകം പണ്ഡിതന്മാരുടെ പഠനഗ്രന്ഥങ്ങളെ എന്ത് ചെയ്യും?

കമ്പരാമായണ പണ്ഡിതന്മാരിൽ പ്രമുഖരാണ് തമിഴ്നാട്ടിലെ ഉമർ പുലവറും എം എം ഇസ്മായീലും. ഉമർ പുലവറുടെ കമ്പരാമായണ പഠനങ്ങളെപ്പറ്റി നിരവധി ഗവേഷണ പ്രബന്ധങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. മുദ്രാസീ ഹൈക്കോടതിയിലെ മുൻസിഫ് ജസ്റ്റിസ് ആയിരുന്ന എം എം ഇസ്മായീലിൽ കമ്പ, തുളസി, വാമദേവീ രാമായണങ്ങളിൽ അഗാധ പണ്ഡിതനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'മൂന്ന് ചോദ്യങ്ങൾ' എന്ന ഗ്രന്ഥം ഏറെ പ്രസിദ്ധമാണ്. ഇന്ത്യ കഴിഞ്ഞാൽ രാമായണത്തിന് ഏറ്റവും

പ്രചാരം ഇന്തോനേഷ്യയിലാണ്. അവിടുത്തെ രാമായണ ഗ്രന്ഥമായ 'ഹികായത്ത് സെരിരാമ'നിൽ രാമനും രാവണനും പ്രാർഥിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിനോടാണ്. ഇന്തോനേഷ്യയിലെ രാമായണ പണ്ഡിതരിൽ പ്രമുഖനാണ് സൊറോബോണോ എം ക്യുസ്മോ. അദ്ദേഹം കേതനായ മുസ്ലിമാണ്.

രാമായണത്തിന്റെ പഠനസാധ്യതകളെയും വ്യത്യസ്ത വൈപുല്യത്തെയുമാണ് സങ്കുചിത വാദികൾ തകർത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. ഇത് രാമായണ സംസ്കാരത്തിനെതിരെയുള്ള കടന്നുകയറ്റമാണ്. തങ്ങളുടെ സങ്കുചിത രാഷ്ട്രീയത്തിനു വേണ്ടി രാമായണത്തെ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനെതിരെ മരണവാദികൾ ഉണരേണ്ടതുണ്ട്. ഡോ. എം എം ബഷീറിനെതിരെ മുഴക്കിയ ഭീഷണികളും തെറികളും ഒറ്റപ്പെട്ട സംഭവമല്ല. 1993ൽ 'സഫിമദ്' ഡൽഹിയിൽ വ്യത്യസ്ത രാമായണങ്ങളുടെ പ്രദർശന സംഘടിപ്പിച്ചപ്പോൾ വി എച്ച് പി കോർ കൈയേറിയതും എ കെ രാമനുള്ളത് 'മൂന്നു രാമായണങ്ങൾ' എന്ന പ്രൗഢോല്പാദനം പഠനം ഡൽഹി യൂനിവേഴ്സിറ്റിയിൽ പാഠ്യപദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ സംഘപരിവാർ ആക്രമണം നടത്തിയതും സമീപകാലത്താണ്.

വാൽമീകിപണ്ഡിതന്മാർ: കാർണ്ണാടകത്തിൽ നടന്ന എഴുത്തുകാരുടെ ഒരു സംഗമത്തിൽ പ്രമുഖ പാക്കിസ്ഥാനി നോവലിസ്റ്റ് ഇൻതിസാർ ഹുസൈൻ പറഞ്ഞ ശ്രദ്ധേയമായ ഒരു കാര്യം റോമിലാ മാസ്റ്റർ ഇങ്ങനെ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു: 'ബാബി മസ്ജിദ് തകർക്കപ്പെടുന്നതിന് വരെ എനിക്ക് ഭാവനയിൽ മാത്രം നിലനിന്നിരുന്ന ഒരു സ്ഥലവും ഒരു എന്തിഹാസിക സാമ്രാജ്യവും അനേകം സ്മരണകളുണർത്തുന്ന ഒരു ശബ്ദവും മാത്രമുള്ള അയോധ്യ. ഇപ്പോൾ ഇന്ത്യയുടെ ഭൂപടത്തിലെ ഒരു വെറും സ്ഥലമായി ചുരുങ്ങി. രാമജന്മസ്ഥാനത്തെ ഇത്തരം ന്യായമില്ലാത്ത ഒരു ചെറുപട്ടണമായി കാണാൻ ഒരു എഴുത്തുകാരനെന്ന നിലയിൽ എനിക്ക് എന്റെ ഭൂമിശാസ്ത്രം വീണ്ടും പഠിക്കേണ്ടിവന്നു.

(വയനാടൻ രാമായണം എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കർത്താവാണ് ലേഖകൻ)

സുകഷ്ണ വായനയിൽ ഒരായിരം തേറ്റുകൾ

ഡോ. അസിന് തരുവണ്ണ
azeetharavana@gmail.com

ഒരു പുസ്തകം ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. വസന്തം വരുമ്പോൾ... **വായനകളുടെ വലിയൊരു ശൃംഖല** ആണ് ഞാനും എന്റെ കുടുംബവും ഇപ്പോൾ കഴിയുന്നത്. **എന്റെ കൈകൾ** ക്രമമായി കട്ടിയേറിയതായി മാറിയിട്ടുണ്ട്. **എന്നെപ്പറ്റി** എഴുതുകയും എഴുതപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നത് എല്ലാ സമയത്തും തന്നെയാണ്. **ഇപ്പോൾ** എഴുതുന്ന പുസ്തകം ഞാനും എന്റെ കുടുംബവും പലരും അറിയാത്ത വിധത്തിൽ ക്രമമായി തിരിച്ചറിയുകയും ചെയ്യുന്നു. **എന്നെപ്പറ്റി** എഴുതുന്ന പുസ്തകം ഞാനും എന്റെ കുടുംബവും പലരും അറിയാത്ത വിധത്തിൽ ക്രമമായി തിരിച്ചറിയുകയും ചെയ്യുന്നു. **എന്നെപ്പറ്റി** എഴുതുന്ന പുസ്തകം ഞാനും എന്റെ കുടുംബവും പലരും അറിയാത്ത വിധത്തിൽ ക്രമമായി തിരിച്ചറിയുകയും ചെയ്യുന്നു. **എന്നെപ്പറ്റി** എഴുതുന്ന പുസ്തകം ഞാനും എന്റെ കുടുംബവും പലരും അറിയാത്ത വിധത്തിൽ ക്രമമായി തിരിച്ചറിയുകയും ചെയ്യുന്നു.

സുഗതകുമാരി റെക്കോർഡ് ചെയ്തുകൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. **എന്റെ വായനയിൽ** ഇപ്പോൾ പലപ്പോഴും **ഇടപെടലിനു** വിധേയമാണ്. **എന്റെ വായനയിൽ** ഇപ്പോൾ പലപ്പോഴും **ഇടപെടലിനു** വിധേയമാണ്. **എന്റെ വായനയിൽ** ഇപ്പോൾ പലപ്പോഴും **ഇടപെടലിനു** വിധേയമാണ്.

വായനകളുടെ വലിയൊരു ശൃംഖല ആണ് ഞാനും എന്റെ കുടുംബവും ഇപ്പോൾ കഴിയുന്നത്. **എന്റെ കൈകൾ** ക്രമമായി കട്ടിയേറിയതായി മാറിയിട്ടുണ്ട്. **എന്നെപ്പറ്റി** എഴുതുകയും എഴുതപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നത് എല്ലാ സമയത്തും തന്നെയാണ്.

സുഗതകുമാരി റെക്കോർഡ് ചെയ്തുകൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. **എന്റെ വായനയിൽ** ഇപ്പോൾ പലപ്പോഴും **ഇടപെടലിനു** വിധേയമാണ്. **എന്റെ വായനയിൽ** ഇപ്പോൾ പലപ്പോഴും **ഇടപെടലിനു** വിധേയമാണ്. **എന്റെ വായനയിൽ** ഇപ്പോൾ പലപ്പോഴും **ഇടപെടലിനു** വിധേയമാണ്.

സുഗതകുമാരി അധിപതിച്ചു, കൃമിയാർ രാജഗോപാൽ എന്നിവർക്കൊപ്പം

സുഗതകുമാരി റെക്കോർഡ് ചെയ്തുകൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. **എന്റെ വായനയിൽ** ഇപ്പോൾ പലപ്പോഴും **ഇടപെടലിനു** വിധേയമാണ്. **എന്റെ വായനയിൽ** ഇപ്പോൾ പലപ്പോഴും **ഇടപെടലിനു** വിധേയമാണ്. **എന്റെ വായനയിൽ** ഇപ്പോൾ പലപ്പോഴും **ഇടപെടലിനു** വിധേയമാണ്.

സുഗതകുമാരി റെക്കോർഡ് ചെയ്തുകൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. **എന്റെ വായനയിൽ** ഇപ്പോൾ പലപ്പോഴും **ഇടപെടലിനു** വിധേയമാണ്. **എന്റെ വായനയിൽ** ഇപ്പോൾ പലപ്പോഴും **ഇടപെടലിനു** വിധേയമാണ്. **എന്റെ വായനയിൽ** ഇപ്പോൾ പലപ്പോഴും **ഇടപെടലിനു** വിധേയമാണ്.

is completely banned in the Northern,

Principles, which is just a kind of

as a protest against

Antics of My Grand Uncle Pappan When He Was A Mischievous Eight

by Lakshmi Pradeep

Two striking memories from my childhood are the delicacies my mother made when I came back hungry from school and the anecdotes she used to narrate about a bygone era. I grew up listening to stories my mother narrated about her childhood and her school days. The dividing line between truth and imagination would often dissolve as I listened to the tales spiced with vivid details and humour. I tried to fathom a world very different from the one I was used to in a flat in Chembur in Mumbai (then Bombay).

My mother used to be a treasure house of memories and even now at 83 years, she continues to be so. From her goody bag, she churns out magical tales. Just like her name, Leela, her childhood was replete with playfulness and cheer. During the holidays, she visited her maternal grandmother. It was a sprawling house set in two acres. There were rows of green and yellow coconut trees, the latter used for tender coconut. The edges of the field were lined with *panineer chamba* trees, a cream-coloured fleshy fruit with a light fragrance. There were a lot of children, who had a free run as they were not under much supervision. The mischievous antics of my mother's uncle Pappan, who was actually much younger than her, led to several hilarious incidents. He was always hungry and hence was given a special big fat glass called the *vayaran* (pot-bellied) glass for tea and coffee.

An aunt, Unnicheramma's marriage was round the corner and the house was bustling with activity. Dozens of tall bunches of banana covered with straw were kept for ripening in a big under-

ground cellar. It had only one opening through which smoke would be let in twice a day to ensure that all the bananas ripened evenly to a golden yellow colour. The cook, Velayudhan, came to light the smoke and noticed a little toe in the corner of the cellar. Perplexed, he stepped inside and lo behold! Eight-year-old Pappan was lying unconscious inside. His pangs of hunger had led him there in search of bananas to eat. But having inhaled some of the smoke, he fell unconscious. Even such dangerous incidents and the spankings that followed

---

HE WAS ALWAYS HUNGRY AND HENCE WAS GIVEN A SPECIAL BIG FAT GLASS CALLED 'THE VAYARAN GLASS' FOR TEA AND COFFEE

---

did not deter him from future adventures. In several temples in Kerala, one can see the ritual of preparing *thendu*, a sweet made by the devotees themselves with rice powder, jaggery and coconut and wrapped in a dry *pala* (leaf of areca nut plant) and baked over a fire in the sacred temple courtyard. On the auspicious day, Velayudhan took all the ingredients, including firewood, and walked to the *Kali Kulangara* temple.

After a long walk, he reached the place. The sun was setting and shadows were lengthening when he turned around and saw little Pappan behind him. With dismay, he realised that the search for the little brat must have begun in full swing back home. It was not an age of phones and mobiles. As he could not deny the

annual religious offering to the deity, he went about making the *thendu*, half-burnt and half-cooked, his thoughts hovering around the anxious search back home for the little boy. All this commotion due to Pappan's greed for *thendu*!

Shenoy sir used to come to the house at sharp 7 every morning to take tuition classes for the children. Hailing from an impoverished family, his frail figure looked much older than his 70-odd years. Sitting against the pillar in the sit-out, he would be surrounded by an army of children of different ages. On reaching, he would say 'kutti (kid), go to the kitchen and tell your mother to bring idli'.

The children were not keen on tuitions during vacations, but Shenoy sir would not miss a day. The elders felt it was a good idea to keep the kids occupied for three hours. One day Pappan asked Shenoy sir with a mischievous glint in his eyes, "Do you want chocolate?" The teacher's eyes lit up at the thought of this delicacy. But Pappan gave him a laxative, *Brukelax*, which had a packing similar to a chocolate bar. Poor Shenoy sir apparently relished it.

After some time, he enquired about the washroom, which happened to be quite far from the house. It was only after several trips to and from there that the elders smelt something fishy. Immediately, the poor old man was given boiled buttermilk and a cycle-rickshaw called to ferry him home. Even the children felt sorry when they saw his pale face. Nevertheless, Shenoy sir reached the house for the classes promptly the very next morning with a smiling face.

lakshmi@pradeep@gmail.com

Diary of a 12-year-old Girl Reveals How She Found Her Role Model

by Lakshmi Pradeep

There is a man who used to bend down on his knees and sit across the road, waiting for me to come running out of school. Putting aside his routine afternoon nap he waited with eager eyes and a pounding heart, all ready to hear my day's experiences"

The ink and the pages in the old diary were yellowing as it lay in her book shelf, tucked away amongst her little trinkets for years. Meanwhile the little one had grown up and flown away to the United States to make her own nest, her family. Yet she always had a special corner in her heart for her grandfather, lovingly she called him *ABBA*. After two decades her mother chanced upon this diary in the midst of a cleaning spree and she couldn't resist taking a peek at it. Her eyes glistened with tears as she went down the memory lane. Her daughter Divya's simple words at 12 reflected her innocent love and admiration for her grandfather and the values he stood for in life.

"Born in a pretty orthodox family, he did not have an opportunity for higher education, but he struggled against the odds. At a pretty young age he left his nest in Kerala to fly ahead and reached Bombay where he rose to great heights with his will power and determination alone. His systematic ways, punctuality, and sense of responsibility were the hallmarks of his character. Never in his life was he late for anything... never in a muddle and proudly I can say he is my grandfather."

The mother brought this precious bit

of paper to show the old man, but it was too late as he was on his deathbed. How touched he would have been to know that he was a role model and the object of admiration for the young one.

Abba was born in an eminent Nair tharavad in Edappally in Kerala. He was not one to spend life enjoying the lazy ambience at the tharavad, waiting for his destiny. He believed that fortune favours the brave and that man is the creator of his own destiny. At the tender age of 17, he set out all alone to Calcutta in search of greener pastures. Today when I look back, I appreciate his sheer guts to un-

---

I WONDER IF SUCH INNOCENT AND DEEP-ROOTED LOVE FOR VALUES AND GRANDPARENTS IS POSSIBLE AMONG THE PRESENT GENERATION?

---

dertake this journey without money, friends and having no knowledge of Bengali, Hindi or English. This young boy with stars in his eyes chased a dream... a dream in Calcutta, the melting pot of the Indian Renaissance and the freedom movement in the 1940s.

He witnessed the patriotic fervour of the common man, the art and aesthetics of the Bengali culture. When communal riots broke out, he was terrified. A kind-hearted Muslim family gave him refuge. Even as he was cowering near the balcony, he saw the head of a Sardarji falling down from above, dripping with blood.

All these experiences left lasting imprints on his mind.

From Calcutta to Mumbai was a long journey. His hard work paid off and he climbed the ladders of success. Yet even as he occupied positions of power, he always had a discerning eye for the have-nots. At office he noticed a young man leaving with downcast eyes, on enquiring he learnt that he is in search of any job for survival. Quietly he did the needful. A firm believer in the supreme power, but he was not very religious in the conventional sense, yet his heart was in the right place. He always wanted to give a helping hand to those who were hard-working and fighting against the odds such as the two teenage girls running a small catering service without any help from their drunkard father.

This incident set me thinking. I wonder if such innocent and deep-rooted love and admiration for values and grandparents is possible among the present day Y generation? How many of us would be lucky to receive such admiration from our grandchildren? Could we ever hope for such recognition? Their role models could range from Spiderman, cricketers, to gorgeous beauties. Or do they have any role models? Vyapam in MP, Chikki in Maharashtra, Lalit Gate in Delhi... Tarun Tejpal and R K Pachauri. Do their role models have feet of clay? Honestly, have we left them too many options in the midst of the storm of scams in this gilded age when everything can be bought?

lakshmiprd@gmail.com

THE NEW INDIAN EXPRESS

ook.com/newindianexpress ■ Follow Us on Twitter: twitter.com/newindianexpress ■ Stay Wired: www.newindianexpress.com

arala): **Vinod Mathew Jacob**; Printed and Published by **R.K.Jhunjunwala** on behalf of Express Publications (Madurai) Ltd., at Express Press, East Hill Road, Kozhikode-673005.

/1992. Postal Reg. No. KL/CT/8/2015-17 Phone: 0495-2381616, Fax: 0495-2381247. * Responsible for selection of news under the PRB Act.

All rights reserved. Reproduction in any manner, electronic or otherwise, in whole or in part, without prior written permission is prohibited.

മാപ്പിളരാമായണം

പണ്ടു താടിക്കാരനായി പാടി വന്നൊരു പാട്ട് കണ്ടതല്ലേ ഞങ്ങളി ലാമായണം കത പാട്ട് കർക്കിടകംകാത്തു കാത്തു കൂത്തിരിക്കും പാട്ട് കാതു രണ്ടിലും കൈവീരലിട്ടോതികൂട്ടും പാട്ട്

കേൾക്കുമ്പോൾ ആളുകൾക്ക് അത്ഭുതം തോന്നും. ഇതെന്തൊരു പാട്ടി ലാമായണം കഥ പാട്ടോ, കർക്കിടകത്തിൽ താടിക്കാരനായി പാടുന്ന പാട്ടോ എന്തൊക്കെ. രാമായണ കർത്താവായ വാൽമീകിയാണ് ഈ പാട്ടിൽ താടിക്കാരനായി. ഏതാണ്ടൊരു ബാങ്കുവിളിയുടെ രൂപത്തിൽ രണ്ടു പെന്റിയലും വിരൽ കെട്ടിവെച്ചു കർക്കിടക മാസത്തിൽ രാമായണം പാരായണം ചെയ്യുന്നതാണിവിടെ ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്.

മാപ്പിളപ്പാട്ടിന്റെ രചനാസങ്കേതം ഉൾക്കൊണ്ട് രചിക്കപ്പെട്ട നാടൻപാട്ടാണ് മാപ്പിള രാമായണം. രാമായണത്തിലെ ഏതാനും ഭാഗങ്ങൾ എടുത്ത് മലബാറിലെ മാപ്പിള സമൂഹത്തിന്റെ ജീവിത വ്യവഹാരങ്ങളോട് ബന്ധപ്പെടുത്തുന്നു എന്നതാണ് ഇതിന്റെ സവിശേഷത. കോഴിക്കോട് ജില്ലയിലെ വടകര ദേശത്ത് പ്രചാരത്തിലുണ്ടായിരുന്ന മാപ്പിള രാമായണത്തെ ടി.എച്ച് കുഞ്ഞിരാമൻ നമ്പ്യാരാണ് കണ്ടെത്തിയത്. രാമായണത്തെ സംബന്ധിച്ച ഒരു പൊതു വിവരണവും നാലു കഥാസന്ദർഭങ്ങളും ആണ് കണ്ടെടുക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. ആദ്യമായി രാമായണത്തിന്റെ സവിശേഷതകൾ വിവരിക്കുന്നു. വാൽമീകി രചിച്ച രാമായണം കർക്കിടകമാസത്തിൽ വീടുകളിൽ ഉച്ചത്തിൽ പാരായണം ചെയ്യുന്നതായി ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. മൂന്നു സ്ത്രീകളെ ദശരഥൻ നിരക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. എന്നാൽ കുട്ടികളുണ്ടായില്ല. അവസാനം പായസം കുടിച്ച് മൂന്നു പെണ്ണും കുടി നാലു പെണ്ണും. ഇങ്ങനെയുണ്ടായവരിൽ മുത്തവൃന്ദാണ് രാമൻ. ശിവന്റെ വിളംബരം രാമൻ സിന്ധവ സ്വരമാക്കി. ദശരഥൻ രാമനെ രാജാവായി അഭിഷേകം ചെയ്യാൻ ഒരുങ്ങുമ്പോൾ കൈകേതി വാരി കാട്ടി രാമനെ 14 കൊല്ലം കാട്ടിലേക്ക് പറഞ്ഞയക്കുന്നു. കാട്ടിലേക്ക് പോകുന്ന രാമന്റെ കൂടെ ലക്ഷ്മണനും സീതയും കൂട്ടുപോയിരുന്നു. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ദശരഥൻ ദുഃഖഭാരത്താൽ മരിക്കുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ രാമായണത്തിലെ പ്രഥമന സംഭവങ്ങളെല്ലാം സൂചിപ്പിക്കുകയാണ് മാപ്പിള രാമായണത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗത്ത് ചെയ്യുന്നത്.

പരമേശ്വരനാണ് വടയും ശോകവും വാരിക്കൂട്ടിയ നിലത്തട്ടം നിട്ടിപ്പാറിച്ചു കൊണ്ട് കഴുകിവരുന്ന ശുഭപ്പണയെ വർണിക്കുന്നതാണ് അടുത്ത ഭാഗം. ഇവിടെ 56 വയസ്സുള്ള ശൂർപ്പണഖ 16 വയസ്സുകാരിയെ

പ്പോലെ അണിഞ്ഞൊരുങ്ങുന്നതിനെ പരിഹാസ രൂപേണ അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. തുടർന്ന് വരുന്ന ഭാഗത്ത് രാമനെക്കണ്ട് മോഹിതയായ ശൂർപ്പണഖ വിവാഹാഭ്യർഥന നടത്തുന്നതും രാമൻ അത് നിരസിക്കുന്നതും സംഭാഷണ രീതിയിൽ കൊടുത്തിരിക്കുന്നു. രാവണന്റെ അശോകവനി പ്രവേശനവും സീതയുമായുള്ള പ്രണയാഭ്യർഥനയുമാണ് തുടർന്നുള്ള ഭാഗത്ത് വരുന്നത്. ഹനുമാൻ ലക്ഷ്മിൻ പ്രവേശിക്കുന്നതും അവിടുത്തെ കാഴ്ചകളുടെ വർണനയും അശോകവനത്തിലെത്തി സീതയെ കണ്ട് ച്യൂലാമണി വാങ്ങുന്ന

അംബിരാമായണം മലബാർ പതിപ്പിന്റെ കവർ
അംബിരാമായണം മലയാള പതിപ്പിന്റെ കവർ

തും തുടർന്ന് നടന്ന യുദ്ധത്തിൽ രാക്ഷസന്മാരെ പരാജയപ്പെടുത്തുന്നതുമാണ് അവസാനഭാഗത്ത്.

മറ്റേതൊരു നാടോടി സാഹിത്യത്തെയും പോലെ ഭാഷയിൽ അമിതമായ സങ്കേത ബദ്ധത മാപ്പിള രാമായണവും കാണിക്കുന്നില്ല. നിയമങ്ങളിലും നിയന്ത്രണങ്ങളിലും ഘടനയിലുമെല്ലാം അയഞ്ഞ സമീപനമാണ് മാപ്പിള രാമായണവും അനുവർത്തിക്കുന്നത്. വ്യക്തരണത്തിനോ ഭാഷാഘടനയ്ക്കോ ഒന്നും ഇവിടെ ഇതിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല. നാടോടി ഭാഷയിൽ അഥവാ മലബാറിലെ മുസ്ലിംകളുടെ സംസാരഭാഷയുടെ കൈലിയിലാണ് ഇതിന്റെ രചന. മാപ്പിള രാമായണത്തിൽ കഥാചിത്രീകരണത്തിനും സംഭാഷണത്തിനും മാപ്പിള വാമൊഴി ഉപയോഗിക്കുന്നതിലൂടെ രാമായണ കഥാപാത്രങ്ങൾക്ക് മാപ്പിള സ്വരം സ്വാഭാവിക രീതിയിൽ രൂപപ്പെടുന്നതായി കാണാം. "ലാമ ലാമ ലാമ ലാമ ലാമ ലാമ ലാമ ലാമ ലാമ..." രാമൻ എന്ന 'വൈവിക കഥാപാത്രത്തെ' "ലാമൻ

എന്ന മാപ്പിള കഥാപാത്രത്തിലേക്ക് രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുന്നതിലൂടെ പുതിയൊരു കർതൃത്വ പുനഃസ്ഥാപനമാണ് മാപ്പിള രാമായണം നടത്തുന്നത്. ഇവിടെ രാമായണത്തെ അതിന്റെ വിശ്വാസത്തിന്റെ പുറത്തേക്കു പരിവർത്തിക്കുകയാണ് മാപ്പിള രാമായണം ചെയ്യുന്നത്.

മൂന്നു പെണ്ണിനെ ദശരഥൻ നിരക്കാൻ ചെയ്ത പാട്ട് അമ്മികുമാരും മരിഞ്ഞും മക്കളില്ലാ പാട്ട് പായസം കുടിച്ച് മൂന്നും നാലുപെറ്റ പാട്ട് നാലിലും മുത്തള ലാമമേറ്റലുകൂട്ടും പാട്ട് കൂഞ്ഞുകൂട്ടിത്തകമോളെ കൈപിടിച്ച പാട്ട് ഹാലിളകിത്താടിയാമൻ വൈതടഞ്ഞ പാട്ട് നാലു മാറ്റിട്ടന്നു ലാമൻ നാട്ടിലെത്തിയ പാട്ട് കൂനി നൊണ കേട്ടന്നേളോമ്മ വാശികാട്ടിയ പാട്ട് ലാമനെപ്പുതിനാലുകൊല്ലം കാട്ടിലാക്കിയ പാട്ട് കൂടെയനുജൻ കൂട്ടിനോളും കൂടിപ്പോയ പാട്ട് മക്കളെക്കാണാഞ്ഞു ബാപ്പു വീണുതുണ്ട പാട്ട് വീടി വീടി ലാശലാശാൻ മൗത്തിലായ പാട്ട്

രാമായണത്തിലെ കഥാപാത്രങ്ങളെയും അവരുടെ വ്യവഹാരങ്ങളെയും മാപ്പിള ഭാഷയിലേക്ക് പരിവർത്തിപ്പിക്കുകയാണിവിടെ. രാമനെ ലാമനായും രാവണനെ ലാവണനായും ശിവനെ നഞ്ഞു നക്കിയ പടച്ചോനായും പരശുരാമനെ താടിയാമനായും ശൂർപ്പണയെ ബീബി ശൂർപ്പണയായും വിദ്യുജ്ജിഹ്വനെ പാതാളത്തിലെ സൂര്യത്താനായും വാൽമീകിയെ താടിക്കാരനായിലായും സ്വത്വപരിണാമം നടത്തിയിരിക്കുന്നു. ഇതുവഴി നിത്യജീവിത വ്യവഹാരത്തിനിടയിൽ രാമായണ കഥാപാത്രങ്ങൾ രൂപാന്തരപ്പെടുന്നു. ഇവിടെ കഥാപാത്രങ്ങളുടെ വ്യവഹാര സ്വഭാവവും മലബാറിലെ മാപ്പിളമാതൃഭൂമി പോലെയുണ്ട്. വിദ്യാസങ്ങളിലും ആചാരങ്ങളിലുമെല്ലാം അവർ മാപ്പിളമാതോട് അടുത്തു നിൽക്കുന്നു. അതിനാൽ തന്നെ ദശരഥന്റെ വിവാഹാകർമ്മ നിരക്കാറും മരണം മൗത്തിലാവലായും ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

'കൈവളപത്തിന് മേലും കീഴും കൊത്തിവെച്ച ശേലിൽക്കല്ല് പതിച്ചു രണ്ടു തണ്ടവള പൊന്നും മിന്നി കല്ലും മിന്നിറ്റരിപൊരി മുണ്ട കണ്ണാടിക്കൂ കനത്തിനൊത്തൊരിളക്കം താലി വകും ശോകും കോരികൂട്ടി നീലത്തട്ടം പൂവാളിപ്പുതുട്ടം നീട്ടിപാറിക്കുന്നു. കൂന്നും മലയും കേന്ദ്രിഞ്ഞ് ഗൈനസ്സുതെരുകൊ വന്നൊരു സുന്ദരി ലാവണന്റെ പെങ്ങളുമാ വിശ്വാസങ്ങളിലും ആചാരങ്ങളിലും മാത്രമല്ല

ഇന്ന് ലോക പരിസ്ഥിതിദിനം

ഭൂമിയെ രക്ഷിക്കാൻ ശീലങ്ങൾ പുനഃക്രമീകരിക്കുക

ഡോ. എച്ച്. ഹബിബ് ഹാജർ

പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളുടെ ശോഷണം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങൾ, ആവാസവ്യവസ്ഥകളുടെ തകർച്ച, ഭക്ഷ്യ-ജല ദൗർലഭ്യം തുടങ്ങിയവ 700 കോടിയിലധികം വരുന്ന മനുഷ്യകുലത്തിന്റെ സ്വപ്നങ്ങളിൽ ഉഷ്ണക്കാറ്റ് വിതക്കുന്ന ആസൂത്രീകൃതമാണ് നാമിന്ന് ജീവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നത്. അതുതന്നെ ഒരു ഗ്രഹവും 700 കോടി സ്വപ്നങ്ങളും കരുതലോടെ ഉപയോഗിക്കുക (Seven Billion Dreams, One Planet Consume with Care) എന്നതാണ് ഈ വർഷത്തെ പരിസ്ഥിതിദിനപരമത്തിന്റെ മുഖ്യപ്രമേയമാണ് ലോകം ചർച്ച ചെയ്യുന്നത്.

ഭൂമിയിലെ ജീവന്റെ നിലനിൽപ്പിനും മനുഷ്യകുലത്തിന്റെ സുസ്ഥിര വികസനത്തിനും അടിസ്ഥാന ആശയമാണ് ജലം. പൊതുജനാരോഗ്യം, ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷ, വ്യവസായ വികസനം, സാമൂഹികനീതി എന്നിവയെല്ലാം ജലലഭ്യതയെ മാത്രം ആശ്രയിച്ചാണ് നിലനിൽക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ട് ഭൂമിയിലെ ഏറ്റവും അമൂല്യവിഭവമായ ജലം, ഇപ്പോൾ ആഗോള പ്രതിസന്ധിയിലാണ്. ജലസുരക്ഷയാണ് ലോകത്തിന്റെ പ്രധാന ചർച്ചാവിഷയം. ലോക സാമ്പത്തിക ഫോറത്തിന്റെ 2012ലെ സർവ്വേപ്രകാരം സാമ്പത്തികപ്രശ്നങ്ങൾ കഴിഞ്ഞാൽ ലോകം നേരിടുന്ന മുഖ്യഭീഷണി ശുദ്ധജല പ്രതിസന്ധിയാണ്. ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ കണക്കുകൾപ്രകാരം ലോകജനസംഖ്യയുടെ പത്തിലൊരു ഭാഗം ജനങ്ങൾ അഥവാ 75 കോടി ജനങ്ങൾക്ക് ഉപയോഗത്തിന് വേണ്ട ശുദ്ധജലം ലഭിക്കുന്നില്ല. ഏകദേശം 250 കോടി ജനങ്ങൾക്ക് പ്രാഥമിക ആവശ്യങ്ങൾക്കുള്ള ശുചീകരണസംവിധാനങ്ങളില്ല. 2025 ആകുമ്പോഴേക്കും ലോക ജനസംഖ്യയുടെ മൂന്നിൽ രണ്ട് ഭാഗവും ജലദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ പിടിയിലാകും.

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനവും അതുവഴിയുണ്ടാകുന്ന കാർഷികവിളകളുടെ നശനവും ലോകത്തിന്റെ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷയെ ആശങ്കയോടെത്തീർക്കുന്നു. എൽനീനോ പ്രതിഭാസം കാരണം തെക്കുപടിഞ്ഞാറൻ മൺസൂൺ ഇന്ത്യൻ ഉപഭൂഖണ്ഡത്തിൽ ഇനിയും എത്തിയിട്ടില്ല. പൂർണ്ണമായും മൺസൂണിനെ മാത്രം ആശ്രയിക്കുന്ന ഇന്ത്യൻ കാർഷികോൽപ്പാദന മേഖലയിൽ ഇത് വമ്പിച്ച പ്രത്യാഘാതമായിരിക്കും സൂക്ഷിക്കുക എന്ന് ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ മുന്നറിയിപ്പ് നൽകിക്കഴിഞ്ഞു. ഭക്ഷ്യലഭ്യതയിലും വിതരണത്തിലും യോജകമായ അസന്തുലിതമാണ് ലോകത്ത് ഇന്ന് നിലനിൽക്കുന്നത്. സമ്പന്നരാജ്യങ്ങളിൽ ഏകദേശം 1.3 ബില്യൺ ടണ്ണോളം ഭക്ഷ്യവസ്തുക്കൾ പാഴാക്കിക്കളയുമ്പോൾ ദരിദ്രരാജ്യങ്ങളിൽ അത്രയധികം ജനങ്ങൾ വേണ്ടത്ര പോഷകാഹാരം ലഭിക്കാതെയും അതിലേറെ ജനങ്ങൾ മുഴുപ്പട്ടിണിയിലും ജീവിക്കുന്ന വിരോധാഭാസമാണ് ലോകത്തിൽ നിലനിൽക്കുന്നത്. ഭൂവിനിയോഗത്തിലുള്ള അസന്തുലിതത്വവും പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളുടെ അമിത ചൂഷണവും ഭൂമിയുടെ ഉൽപ്പാദനക്ഷമതയിലുണ്ടായ കുറവും ലോക ഭക്ഷ്യസുരക്ഷക്ക് വലിയ വെല്ലുവിളിയാണ്. ലോകത്തിലെ ഊർജ്ജോൽപ്പാദനത്തിന്റെ 30 ശതമാനവും സമ്പന്നരാഷ്ട്രങ്ങൾ ഭക്ഷ്യോൽപ്പാദനത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുന്നു. പുറന്തള്ളപ്പെടുന്ന ഹരിത ഗൃഹവാതകങ്ങളിൽ 22 ശതമാനം സമ്പന്നരാഷ്ട്രങ്ങളുടെ സംഭാവനയാണ്. ഇവരുടെ അതിതോപഭോഗ വലിയതോതിലുള്ള പ്രകൃതിവിഭവചൂഷണത്തിനും വിലക്കയറ്റത്തിനും കാരണമാകുന്നു.

ഭൂമിയിൽ 70 ശതമാനത്തോളം ജലമാണെങ്കിലും അതിന്റെ മൂന്ന് ശതമാനം മാത്രമാണ് ശുദ്ധജലം. 97 ശതമാനവും കടലിലെ ഉപ്പുവെള്ളമാണ്.

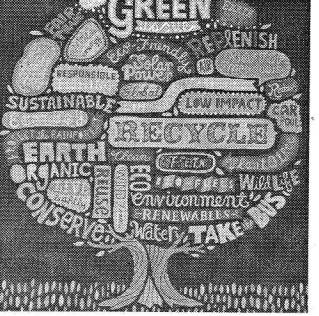

World Environment Day 2015
Seven Billion Dreams. One Planet. Consume with Care.
June 5

ഉളമാണ്. ഈ മൂന്ന് ശതമാനത്തിന്റെ ഏറിയ പങ്കും മഞ്ഞുപാളികളായും ബാക്കിയുള്ളവ ഭൂഗർഭ ജലശേഖരമായും നിലകൊള്ളുന്നു. അതായത്, ഭൂമിയിൽ ആകെയുള്ള ജലത്തിന്റെ ഒരു ശതമാനത്തിന്റെ നൂറിലൊരു അംശം മാത്രമാണ് ഉപയോഗപ്രദമായി നമുക്ക് ലഭിക്കുന്നത്. ജലചക്രമെന്ന അർത്ഥ പ്രതിഭാസമാണ് ഭൂമിയിൽ ജലലഭ്യത സാധ്യമാക്കുന്നത്. അ

നേരിയ കുറവുപോലും നമ്മെ സാരമായി ബാധിക്കുന്നു. ഇതിനുള്ള പ്രധാന കാരണം നാം അവലംബിച്ചുപോകുന്ന തെറ്റായ ജലവിനിയോഗ മാർഗ്ഗങ്ങളും കേരളത്തിന്റെ സാഭാവികമായ പരിസ്ഥിതിക ഘടനയ്ക്ക് വന്ന കാര്യമായ മാറ്റങ്ങളുമാണ്. പാടങ്ങളും തോടുകളും കൃഷിയിലും കോടിനിലങ്ങളും പൂഴുകളും കണ്ടൽക്കാടുകളും കായലുകളും തുടങ്ങി ചെറുതും വലുതും

ജലചക്രമെന്ന അർത്ഥ പ്രതിഭാസമാണ് ഭൂമിയിൽ ജലലഭ്യത സാധ്യമാക്കുന്നത്. അനന്തമായ ഈ ജലചക്രീകരണ ഭൂമിയിൽ നിലനിൽക്കുന്ന വിവിധങ്ങളായ ആവാസ വ്യവസ്ഥകൾ ചെയ്യുന്ന സേവനങ്ങൾ വളരെ വലുതാണ്. ജലചക്രവും ജൈവവൈവിധ്യവും ജലസമൃദ്ധിയും പരസ്പരപൂർവ്വകങ്ങളാണ്. ആഗോളതാപനം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, ആവാസവ്യവസ്ഥകളുടെ ശോഷണം, മലിനീകരണം, വികസനത്തിന്റെ ഭാഗമായുള്ള നഗരവൽക്കരണം, ടൂറിസം പദ്ധതികൾ എന്നിവ അനിയന്ത്രിതമായി തുടർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത് ഈ ജലചക്രീകരണ വളരെ ഗുരുതരമായി ബാധിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു

നന്തായ ഈ ജലചക്രീകരണ ഭൂമിയിൽ നിലനിൽക്കുന്ന വിവിധങ്ങളായ ആവാസ വ്യവസ്ഥകൾ ചെയ്യുന്ന സേവനങ്ങൾ വളരെ വലുതാണ്. ജലചക്രവും ജൈവവൈവിധ്യവും ജലസമൃദ്ധിയും പരസ്പരപൂർവ്വകങ്ങളാണ്. ആഗോളതാപനം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം, ആവാസവ്യവസ്ഥകളുടെ ശോഷണം, മലിനീകരണം, വികസനത്തിന്റെ ഭാഗമായുള്ള നഗരവൽക്കരണം, ടൂറിസം പദ്ധതികൾ എന്നിവ അനിയന്ത്രിതമായി തുടർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത് ഈ ജലചക്രീകരണ വളരെ ഗുരുതരമായി ബാധിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

മാത്രം തണ്ണീർത്തടങ്ങളും റിപ്പോർട്ട് സമ്പന്നമായ അതിലേലമായ പരിസ്ഥിതിക ഘടനയായിരുന്നു കേരളത്തിന്റേത്. എന്നാൽ, തെറ്റായ ഭൂവിനിയോഗ രീതിയും മാനിമാനീവരുന്ന സർക്കാരുകൾ സ്വീകരിക്കുന്ന സുസ്ഥിരമൂല്യം വികസന പദ്ധതികളും നമ്മുടെ പരിസ്ഥിതിയെ അതിന്റെ താല്പര്യമേന്മയും തകിടം മറച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. നമ്മുടെ കൂലവും തോടും തണ്ണീർത്തടങ്ങളും ജലചക്രമെന്ന മഹാപ്രതിഭാസത്തിൽ എങ്ങനെ ഉൾച്ചേർന്നിരിക്കുന്നു എന്ന് കേവലമായ ഒരു പ്രൈമറി സ്കൂൾ അറിവ് മാത്രമാണ്. എന്നാൽ, ഈ ഒരു തിരിച്ചറിവുപോലുമില്ലാതെയാണ് അവനവന്റെ ഉദ്ദേശ്യം മാത്രം ലക്ഷ്യമാക്കി വികസന പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്ന ഭരണവർഗ്ഗം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. ജില്ലകൾതോറും അന്താരാഷ്ട്ര വിമാനത്താവളം പണിയാൻ മുൻകൈയെടുക്കുമ്പോൾ ഏകാന്തരണത്തിന് തണ്ണീർത്തടങ്ങൾ നശിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു. കുടിവെള്ള സംരക്ഷണമെന്ന തണ്ണീർത്തടങ്ങളുടെ പാരി

സ്ഥിതിക സേവനത്തെ സൗകര്യപൂർവ്വം ഭരണവർഗ്ഗം മറന്നുകൂടാതെ, കേരളത്തിന്റെ ജലസേചനങ്ങളാണ് പശ്ചിമഘട്ടം. എന്നാൽ, കാർഷികർക്ക് അനിയന്ത്രിതമായി പ്രവർത്തനം നൂതനമായും ഖനനാനുതനമായും നൽകി ഈ ജലസേചനത്തിന്റെ നാശത്തിന് വേഗംകൂട്ടുന്നു. വികസനം പരിസ്ഥിതി അനുവദിക്കുന്നതോളം മാത്രമെന്ന നൈതികതയ്ക്ക് ഭൂമി മുഴുവൻ തങ്ങളുടേത് മാത്രമാണ് എന്ന സാർവ്വത്രിക വഴിമാറ്റത്തിന്താണ് ലോകവും കൊച്ചു കേരളവും ഇന്നുവേദിക്കുന്ന പാരിസ്ഥിതിക ഭരണം. ഇടവപ്പാതിയിലും കാലവർഷത്തിലും മഴവെള്ളം സംഭരിക്കുകയും ഭൂഗർഭജലസമ്പത്തിന്റെ റിസർവ്വായറുകളായി പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പ്രകൃതിയെ സംവിധാനങ്ങളായ പൂഴയും കൂലവും തണ്ണീർത്തടങ്ങളും ഒരു തത്വദീക്ഷയുമില്ലാതെ മലിനീകരിക്കുകയും മണ്ണിടിച്ചുകൂടുകയും ചെയ്തതാണ് കേരളം ഇന്നുവേദിക്കുന്ന ശുദ്ധജല പ്രതിസന്ധിയുടെ കാരണം. അതേസമയം, 30 ശതമാനത്തിലധികം വനത്തിന്റെ ആവശ്യമെന്ന, പശ്ചിമഘട്ടം സംരക്ഷിക്കേണ്ടത് കാട്ടിലെ കുറങ്ങാൻ കേരളത്തിന് മാത്രമാണ് എന്ന വിവേകരഹിതമായി പ്രസംഗിക്കുന്ന രാഷ്ട്രീയതയ്ക്ക് കേരളത്തിലെ ഭരണവർഗ്ഗങ്ങളിൽനിന്ന് ഉയർന്നു കേൾക്കുന്നത്. അവർത്തനയാണ് ഗ്രാമീണായത്ത് തലത്തിലുള്ള ജൈവവൈവിധ്യ നശിക്കുന്ന കമ്മിറ്റി മുതൽ സംസ്ഥാന തലത്തിലുള്ള പശ്ചിമഘട്ട അതോറിറ്റി വരെ നീളുന്ന പാരിസ്ഥിതിക ജാഗ്രതയാർന്ന സുസ്ഥിര വികസന നിർദ്ദേശങ്ങൾ അടങ്ങിയ ഗാഢഗിരി റിപ്പോർട്ടിനെ വേണ്ടവിധത്തിൽ ചർച്ചചെയ്യാതെ ജനങ്ങളിൽ തെറ്റിദ്ധാരണ പരത്തി നിർദാക്ഷിണ്യം തള്ളിക്കളഞ്ഞത്. ഈ വർഷം അവതരിപ്പിച്ച ബജറ്റിൽ നിർദ്ദേശിച്ച തണ്ണീർത്തട സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ ഇളവുകൾ, കാർഷികർക്കുള്ള ഖനനാനുതനയിലെ ഉദ്ദാമകളും കേരളത്തിന്റെ കുടിനീർ വറ്റിക്കാൻ എങ്ങനെ കാരണമാകുമെന്ന് ചർച്ച ചെയ്യാൻ കേരളീയ പൊതുജനങ്ങൾ ഇനിയും തയ്യാറായിട്ടില്ല.

പരിസ്ഥിതിദിനം ഓരോ വർഷവും മരംനടൽ ഉത്സവമായി കൊണ്ടാടുന്ന തിരക്കിലാണ് കേരളത്തിലെ മത-രാഷ്ട്രീയ സംഘടനകൾ. ഓരോ വർഷവും ഒരേ സ്ഥലത്തുതന്നെ മരം നട്ട് പോവുക എന്നതിലപ്പുറം മണ്ണിനും മനുഷ്യനും വേണ്ടി പരിസ്ഥിതി ഭാഗ്യതയാർന്ന സുകൃതമായ ഇടപെടലുകൾ ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടിയിട്ടില്ല. പ്രകൃതിയിലെ ജൈവവൈവിധ്യത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം മാത്രമാണ് മനുഷ്യൻ, ഇനിയുമേറെ തലമുറകൾക്കായി നമ്മുടെ ഭൂമിയെ കരുതിവേക്കേണ്ടതുണ്ട് എന്ന് അടിസ്ഥാന പാരിസ്ഥിതിക വിദ്യാഭ്യാസമാണ് രാഷ്ട്രീയ നേതൃത്വങ്ങളും ഗവൺമെന്റും നിർബന്ധമായും നേടേണ്ടത്. ഭൂമിയും പ്രകൃതിയും ഉൽപ്പാദന ഉപാധി മാത്രമാണ്, കച്ചവട ചരക്കല്ല എന്ന ബോധ്യത്തോടെ ദീർഘകാലത്തേക്കുള്ള സുസ്ഥിര വികസന പദ്ധതികളാണ് ജനപ്രതിനിധികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യേണ്ടത്. ആവാസവ്യവസ്ഥകളും ജൈവവൈവിധ്യവും നിലനിർത്തിയാൽ മാത്രമേ ഭൂമിയിൽ ജലപാദനം ചെയ്ത് മരിക്കാൻ സാധ്യമാകൂ എന്ന് മനസ്സിലാക്കി കർമ്മപദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും പ്രകൃതിസംരക്ഷണത്തിന് ജീവിതശീലങ്ങളെ പുനഃക്രമീകരിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് പരിസ്ഥിതിദിനപരമത്തിലൂടെ നമുക്ക് സാധ്യമാകേണ്ടത്. നമുക്ക് ചുറ്റുമുള്ള കൃഷിയിലും പൂഴുകളും മഴക്കാടുകളും മഴക്കുഴികളും മലിനീകരണത്തിനും കൈയേറ്റേണ്ടിയിരിക്കുന്ന സംരക്ഷിക്കാൻ ഊർക്കമില്ലാത്ത കത്തിരികേണ്ടതുണ്ട്. തലത്തിത്തല വികസനനയങ്ങൾക്കെതിരെ മലിനീകരണകൾ ഉയർന്നില്ലെങ്കിൽ ഞാനെ വാണെ മരിച്ചുപിറന്നായിരിക്കും ഇനി വരുന്ന തലമുറകളുടെ വിധി.